

Miljövårdmyndighetens tillsynsberättelse 2024

1. Inledning

Tillsynsplanen för miljövården (miljöskyddslagen 527/2014 § 168) för år 2022–2025 godkändes i byggnads- och miljönämnden 3.2.2022 § 6. I tillsynsberättelsen som sammanställs årligen bedöms hur tillsynsplanen och tillsynsprogrammet utfallit.

2. Tillsyn enligt miljöskyddslagen

2.1. Tillståndspliktiga, anmälningspliktiga och registreringspliktiga anläggningar

Antalet miljöståndspliktiga, anmälningspliktiga och registreringspliktiga anläggningar som ska övervakas regelbundet var 31.12.2024 sammanlagt 78 (56 i Lovisa, 22 i Lappträsk). Under året beviljades en anläggning miljötillstånd och för en anläggning gjordes ett anmälningsbeslut.

Tillsynen över tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter utövades genom att man såg över års- och kontrollrapporterna. Periodiska inspektioner förrättades i 26 anläggningar som övervakas av miljövårdsenheten. Man såg över de årsrapporter och kontrollresultat som inkommit till miljövårdsenheten.

Tabell 1. Regelbunden tillsyn över tillståndspliktiga och registreringspliktiga anläggningar 2024

	Lovisa	Lappträsk	Sammanlagt
Periodiska inspektioner	20	3	26
Periodiska inspektioner, anläggningar övervakade av NTM-centralen	6	5	11
Årsrapporter och kontrollresultat	25	8	33

Miljövårdsenheten deltog därtill i tillsynen över sådana anläggningar vars tillsynsansvar ligger hos NTM-centralen. Man gjorde elva (11) gemensamma periodiska inspektioner. Miljövårdsenheten såg dessutom över års- och kontrollrapporterna av sådana anläggningar vars tillsyn hör till NTM-centralen, till den del som rapporterna också skickas staden till kännedom.

2.2. Anmälningar om verksamhet av engångsnatur

Under 2024 fattade miljövårdsenheten tretton beslut om sådana buller-anmälningar som avses i 118 § i miljöskyddslagen. Ett beslut om en exceptionell situation fattades i februari.

2.3. Olyckor, olägenheter och överträdelser

Tillsyn vid olägenheter och överträdelser verkställdes med stöd av både miljöskyddslagen och avfallslagen. Olägenheterna hänförde sig ofta till överträdelser av bägge lagstiftningarna. Laglighetstillsyn gjordes såväl på eget initiativ som utgående från anmälningar från kommuninvånare.

Miljövårdsenheten mottog ungefär 110 anmälningar om olägenheter. Nästan hälften av anmälningarna om olägenhet, det vill säga 49 st., gällde lukt från Valkom hamn och nedskräpning från transporten av återvinningsavfallsbalar. Anmälningarna kom under perioden 3.1–2.10.2024 med betoning på juli och augusti. Miljötilståndet för Valkom hamn övervakas av närings-, trafik-, och miljöcentralen och alla anmälningar om olägenhet vidarebefordrades till närings-, trafik-, och miljöcentralen. I anknytning till anmälningarna om olägenhet och hamnens miljötilstånd hölls under året sex myndighetssamråd. Representanter för Lovisa hamn deltog även i de samråd där hamnens miljötilstånd behandlades.

De övriga anmälningarna om olägenhet hänförde sig till bland annat nedskräpning av områden, lukt, buller, rökolägenheter och brännande av avfall. Många ärenden med anknytning till anmälningar om olägenheter sköttes per e-post eller telefon, men vid behov vidtog man åtgärder genom att inspektera objektet eller genom att göra en utredningsbegäran till verksamhetsidkaren samt genom att ge skriftliga uppmaningar.

2.4. Övrig tillsyn efter miljöskyddslagen

Miljövårdsenheten granskade fem anmälningar enligt nitratförordningen gällande lagring av gödsel i stack och en anmälning som anknöt till spridning av gödsel under exceptionella omständigheter.

Tillsynen över miljöskyddsföreskrifterna verkställdes i huvudsak genom rådgivning och anvisning per telefon och e-post samt i samband med tillsynsbesök. Miljövårdsenheten fattade ett beslut om undantag som berör miljöskyddsföreskrifterna.

Femton ärenden som anknöt till anläggande av avloppsvattensystem behandlades i samarbete med byggnadstillsynen. Cirka 230 st. brev som anknöt till tillsyn av avloppsvatten postades och med anledning av dessa svarades på cirka 70 kontakter. Samarbete gällande tillsynen av avloppsvatten gjordes med Lovisa vattenaffärsverk. Två anmärkningar som gällde avloppsvatten behandlades.

3. Tillsyn enligt avfallslagen

3.1. Regelbunden tillsyn enligt avfallslagen

Under året inspekterades sammanlagt elva anläggningar där farligt avfall uppkommer och som enligt 124 § i avfallslagen ska inspekteras med regelbundna intervaller. Alla

verksamhetsidkare fick uppmaningar att avhjälpa missförhållanden som relaterar till iakttagandet av avfallslagen.

3.2. Allmän tillsyn enligt avfallslagen

Med stöd av avfallslagen fick sammanlagt 24 objekt en skriftlig städuppmaning. Två som mottog uppmaning skötte ärendet i skick under 2024 och tillsynsåtgärderna för dessa objekt har avslutats. Det har skett framsteg i cirka hälften av objekten som fick en uppmaning, men uppmaningen har inte till alla delar ännu iakttagits i objekten.

4. Regelbunden tillsyn enligt marktäktslagen

31.12.2024 fanns det 19 objekt som ska övervakas enligt marktäktslagen (i Lovisa 16, i Lapträsk 3). Av dessa är åtta gemensamma tillstånd. Inspektionerna var periodiska inspektioner, och sammanlagt inspekterades 19 objekt. Vid sådana marktäktsobjekt, där tagning av marks substanser inte ännu hade inletts eller förekommit 2024, utfördes inte periodiska inspektioner, där verksamhetsidkaren är närvarande. Också dessa objekt övervakades ändå på annat sätt.

Årsrapporterna och kontrollresultaten för 19 marktäktsobjekt granskades. Övervakning sker inte på alla objekt, men alla aktörer med marktäktsstillstånd rapporterar den tagna volymen marks substanser.

Tabell 2. Inspektioner av tillsynsobjekt enligt marktäktslagen under 2024

	Lovisa	Lapträsk	Sammanlagt
Periodiska inspektioner	16	3	19
Årsrapporter och kontrollresultat	16	3	19

Under 2024 vann ett stort gemensamt tillstånd för bergsschaktning och krossning laga kraft. Detta beslut ersatte två tidigare gällande gemensamma tillstånd. Dessutom övergick en anläggning med gemensamt tillstånd till närings-, trafik- och miljöcentralens tillsynsansvar.

Inga anmälningar som anknyter till tagning av marks substanser för husbehov mottogs. Miljövårdsenheten hade inte resurser att utöva tillsyn över tagning av marks substanser för husbehov.

5. Övrig laglighetstillsyn och förhandstillsyn

Miljövårdsenheten gav anvisningar och råd åt aktörer som planerat muddring eller slåtter av vattenväxter och kommenterade vid behov anmälningar om vattenhushållningsprojekt som inkommit till närings-, trafik- och miljöcentralen. Anmälningarna som inkommit för kommentarer var 35 till antalet.

Förhandtillsyn utfördes genom att ge utlåtanden bland annat om tillståndsansökningar och planförslag.

6. Samarbete med andra myndigheter

Miljövårdsenheten har på förenämnt sätt samarbetat med byggnadstillsynsenheten och närings-, trafik- och miljöcentralen.

Miljövårdsenheten samarbetade även med miljöbrottsavdelningen vid polisinrättningen i Östra Nyland, åklagarmyndigheten, avfallshanteringsmyndigheten, räddningsmyndigheten och med hälsoskyddsmyndigheten.

7. Utvärdering av utfallet för tillsynsplanen och tillsynsprogrammet

Miljövårdsenheten hade under 2024 till sitt förfogande 3,5 årsverken. Miljövårdsinspektörerna, miljöövervakaren och miljöchefen utför tillsynsarbete enligt tillsynsplanen och tillsynsprogrammet utgående från sitt eget uppgiftsområde och vid sidan om alla de övriga uppgifter som hör till dem. Tillsynsuppgifterna utgör endast en del av myndighetsuppgifternas omfattande uppgiftsfält, och utöver myndighetsuppgifterna tillfaller miljövårdsenheten dessutom enligt lag uppgifterna för främjande av miljövård.

Miljövårdsenheten prioriterar i enlighet med tillsynsprogrammet tillsynen av tillståndspliktiga, anmälningspliktiga och registreringspliktiga anläggningar samt sådana anläggningar som avses i 124 § i avfallslagen. Den planenliga tillsynen över dessa anläggningar har utfallit i enlighet med tillsynsplanen och tillsynsprogrammet.

Vad anmälningar om olägenheter beträffar är miljövårdsenhetens resurser inte tillräckliga för att utöva tillsyn över samtliga objekt, och av den orsaken har tillsyn eller utredning av annat ärende utövats utgående från en bedömning av situationen från fall till fall. På somliga objekt gjorde man ett flertal tillsynsbesök.

På tillsynens effektivitet och kvalitet inverkar också de datasystem som används och den enhetliga användningen av dem. Vid upprätthållandet av systemen prioriteras stadens egen elektroniska databas (Trimble Cloud) som i praktiskt arbete är mer fungerande än datasystemet för miljövård (YLVA) som upprätthålls av staten. Datasystemet YLVA uppdaterades under 2024 till den miniminivå som lagen om ersättning för miljöskador kräver. |

Bilaga 1

Sammandrag av tillsynshändelser och övriga händelser i enlighet med tillsynsplanen och tillsynsprogrammet

Tillståndshändelser, registreringar och övriga beslut	Inalles	Lapträsk andel
– marktäktstillstånd och gemensamma tillstånd	0	0
– miljötillstånd och beslut i anmälningssärenden (innefattar avskrivningar av tillstånd, initiativ och utlåtanden)	3	1
– säkerhetsbeslut (MTL, MSL)	1	0
– bullerbeslut (MSL)	13	0
– exceptionella situationer	1	0
– undantag från miljöskyddsföreskrifterna (MSL)	1	0
Sammanlagt	19	1
Utlåtanden		
– planutlåtanden	7	0
– utlåtanden till regionförvaltningsverket i Södra Finland	2	0
– övriga utlåtanden till myndigheter	5	1
– utlåtanden till domstol	2	0
– ärenden som gäller avloppsvatten	15	2
– anmälningar enligt nitratförordningen	6	2
– övriga utlåtanden, begäran om utredning	5	0
Sammanlagt	42	5
Inspektioner		
– periodiska inspektioner enligt tillsynsprogrammet (MSL)	23	3
– periodiska inspektioner enligt tillsynsprogrammet (MSL) i anläggningar som övervakas av NTM-centralen	11	5
– periodiska inspektioner enligt tillsynsprogrammet (AvfL)	11	2
– övriga planerade inspektioner enligt tillsynsprogrammet	19	3
– övriga inspektioner	68	19
Sammanlagt	132	32
Granskningar av årsrapporter och kontrollresultat	52	11
Inspektioner sammanlagt	184	43

	Bokslut 2023	Budget 2024	Utfall 2024
Tillståndshändelser och utlåtanden	87	100	61
Tillsynsbesök och inspektioner	185	170	184